

UITSPRAAK KLACHTENCOMMISSIE WVGZ
27 februari 2024 (mondelinge uitspraak 25 februari 2024)

Klaagster: XXXXXX, geboren op XXXXXX, verblijf houdend in Vincent van Gogh, locatie XXXXXX te XXXXXX.

Klaagster wordt ondersteund door dhr. XXXXXX, patiëntenvertrouwenspersoon (pvp)

Aangeklaagde: Mw. XXXXXX, psychiater

Zitting: 26 februari 2024 te Venray

Klachtennummer: 24.016

---

1. De klacht

De klachtmelding betreft de opname in de accommodatie

2. De procedure

2.1. Bevoegdheid en ontvankelijkheid

De klachtencommissie (in het vervolg: de commissie) verklaart de klacht ontvankelijk als een klacht in de zin van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvvgz).

2.2. Het verloop van de procedure

- Op 13 februari 2024 heeft de commissie de klacht van klaagster ontvangen. Klaagster heeft de commissie toestemming gegeven voor het inzien van het dossier.
- Op 15 februari 2024 zijn aangeklaagde en de overige betrokkenen zoals bedoeld in artikel 5 van het klachtenreglement, van de klacht van klaagster in kennis gesteld.
- Klaagster heeft geen schorsingsverzoek ingediend.
- Op 22 februari 2024 zijn de schriftelijke uitnodigingen verzonden voor de hoorzitting op 26 februari 2024. De commissie heeft aangeklaagde verzocht een schriftelijke reactie op de klacht in te dienen. De commissie heeft op 22 februari 2024 een schriftelijke reactie ontvangen.
- De hoorzitting heeft op 26 februari 2024 plaatsgevonden. Dezelfde dag is de beslissing, zie punt 7, aan klaagster, aangeklaagde en de pvp medegedeeld (telefonisch).

Alle betrokkenen zijn van de ingebrachte stukken in kennis gesteld.

3. De feiten – voor zover van belang

Klaagster is geboren op XXXXXX. Uit de stukken is gebleken dat er bij klaagster sprake is van een psychotisch beeld. Op momenten dat klaagster veel alcohol gebruikt is het psychotische beeld heftiger. Klaagster belt in tijden van alcoholmisbruik en bij het niet innemen van haar medicatie frequent en onnodig 112.

Op 12 januari 2024 heeft de rechter besloten tot het voortzetten van een zorgmachtiging. Deze duurt voort tot en met 12 januari 2025 waarbij onder meer en relevant in het kader van de klachtmelding het toepassen van verplichte zorg opname in de accommodatie is toegewezen.

Op 12 januari 2024 wordt de beslissingsbrief aan klaagster overhandigd tot het verlenen van verplichte zorg ter uitvoering van de zorgmachtiging. Op diezelfde datum heeft de zorgverantwoordelijke klaagster onderzocht en is de voorgenomen beslissing met haar besproken.

4. Toelichting van klaagster

Klaagster heeft ter zitting een toelichting op haar klachten gegeven; deze worden hieronder, voor zover van belang, samengevat en zakelijk weergegeven.

Gevraagd hoe het met klaagster gaat en naar de opname, antwoordt zij dat het goed gaat. Ze heeft al een hele periode niet meer gedronken en wil graag naar huis. Dat is haar min of meer beloofd door aangeklaagde. Er zou gewerkt worden aan het naar huis kunnen gaan mits er voldoende ondersteuning aanwezig zal zijn. Klaagster wacht tot dit geregeld is. Er zal hulp van Korsakov komen. Die zullen klaagster in de gaten houden met alcoholgebruik. Ze heeft een kleine uitschieter gehad. Dat is veroorzaakt door het bericht dat ze nog niet naar huis mocht. Klaagster heeft een eigen woning en is daar een paar keer geweest met verlof. De geest zit nog steeds in het huis maar aankomende vrijdag komt er een medium om de geest te verdrijven. Klaagster kan prima naar huis, zegt ze. Op de afdeling waar ze nu zit, hoort ze niet. Ze heeft al een aanvraag gedaan om naar een andere afdeling te gaan maar het liefst wil ze naar huis.

Gevraagd hiernaar antwoordt klaagster dat zij niets heeft met de mensen van FACT. Ze voelt zich gebruikt en heeft alles altijd vrijwillig gedaan. Bij het FACT fokken ze de zaak op en dan komen ze een week later terug. Klaagster heeft hier nog nooit iets aan gehad.

Gevraagd of klaagster alles heeft kunnen zeggen wat zij heeft willen zeggen en of er goed naar haar is geluisterd antwoordt zij dat zij alles heeft kunnen zeggen zegt klaagster dat zij naar huis wil, want anders raakt zij veel geld kwijt.

Gevraagd of de pvp nog iets wil toevoegen antwoordt hij dat klaagster aangeeft dat de proportionaliteit, effectiviteit en doelmatigheid in het geding zijn. De afdeling is niet goed voor klaagster en ook waren de uitkomsten van de testen prima. Hierdoor is het doel van de opname niet duidelijk. Thuis verblijven zou meer passend zijn.

5. Weerwoord van aangeklaagde op de klacht

Ter zitting heeft aangeklaagde verweer gevoerd; dit wordt hier onder, voor zover van belang, samengevat en zakelijk weergegeven.

Gevraagd naar de opname antwoordt aangeklaagde dat klaagster over is gekomen vanuit XXXXXX, omdat het verblijf in de thuissituatie niet ging. Er is sprake van alcoholgebruik, een psychotische stoornis en klaagster zag geesten. Ambulant was ook geen optie. Het klopt dat klaagster nu ook niet op de goede afdeling zit. Deze is te zwaar voor haar situatie. Beter zou zij af zijn in een VB4 afdeling. Daar heeft zij meer vrijheden en dit past beter bij haar achtergrond en ziektebeeld. Er is geprobeerd om klaagster met verlof naar huis te laten gaan. Dit is echter misgegaan waarbij klaagster teruggevallen is in alcoholgebruik en waarbij er contact met de politie is geweest. Klaagster wilde tegen de afspraak in blijven overnachten in haar huis maar is uiteindelijk op eigen verzoek opgehaald door twee verpleegkundigen.

Gevraagd naar de toekomst antwoordt aangeklaagde dat zij contact heeft gehad met het ambulante team. Zij hebben aangegeven het niet te zien zitten dat klaagster thuis komt wonen met ambulante zorg. Daarvoor kan niet voldoende ondersteuning geboden worden en in feite is er weinig veranderd. Klaagster gebruikt nu geen alcohol meer op de afdeling maar eerder is gebleken dat dit thuis moeilijk haalbaar is. Aangeklaagde acht de kans groot dat het thuis weer mis zal lopen met klaagster waardoor zij weer gedwongen opgenomen zal moeten worden. Het perspectief voor klaagster is nu dat de kans klein is dat zij ooit nog naar huis zal gaan maar eerder dat zij langdurige zorg nodig zal hebben op het terrein.

6. Overwegingen van de Klachtencommissie

Gelet op de ingebrachte stukken en wat ter zitting is besproken komt de commissie tot de volgende overwegingen.

De commissie heeft bij de klacht de rechtmatigheid van de verplichte zorg ter uitvoering van de door de rechter op 12 januari 2024 toegewezen zorgmachtiging en de daarbij vastgestelde vormen van verplichte zorg te beoordelen.

Artikel 8:9 Wvvggz bepaalt dat de zorgverantwoordelijke ter uitvoering van de crisismaatregel, machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel of de zorgmachtiging een beslissing tot het verlenen van verplichte zorg niet neemt, dan nadat zich op de hoogte heeft gesteld van de actuele gezondheidstoestand van betrokkene,

- a. met betrokkene over de voorgenomen beslissing overleg heeft gevoerd, en
- b. voor zover hij geen psychiater is, hierover overeenstemming heeft bereikt met de geneesheer-directeur.

Allereerst en meer in het algemeen overweegt de commissie dat verplichte zorg bij psychiatrische patiënten een ernstige inbreuk is op hun persoonlijke levenssfeer en/of lichamelijke integriteit. Deze inbreuk dient dan ook met de nodige waarborgen omkleed te zijn. Daarom worden er op zowel juridisch als medisch gebied eisen gesteld aan het mogen toepassen van verplichte zorg. Op juridisch gebied moet verplichte zorg voldoen aan de gronden van de Wvvggz en aan vormvoorschriften als vastlegging van het zorgplan en het uitreiken van een voldoende gemotiveerde schriftelijke kennisgeving van de verplichte zorg.

Verplichte zorg is een ultimum remedium. Als verplichte zorg noodzakelijk is, moet gekozen worden voor de minst ingrijpende vorm en zo kort mogelijk. Verplichte zorg moet voldoen aan de uitgangspunten van subsidiariteit, proportionaliteit, doelmatigheid en zorgvuldigheid.

De commissie overweegt dat uit de beslissingsbrief van 12 januari 2024 blijkt dat het gedrag van klaagster leidt, als gevolg van een psychische stoornis, tot ernstig nadeel. Vanuit ongespecificeerde persoonlijkheidsproblematiek en een gebrek aan ziektebesef- en inzicht rondom haar psychotische kwetsbaarheid vertoont klaagster herhaaldelijk oncorrigeerbaar gedrag waaronder dusdanig frequent bellen met hulpdiensten dat deze overbelast dreigen te raken en hun taken niet verantwoord uit kunnen blijven voeren. Daarnaast is klaagster frequent onder invloed van alcohol waarbij er dan even zo vaak suïcidaliteit optreedt.

De zorgverantwoordelijke heeft zich op 12 januari 2024 op de hoogte gesteld van de gezondheidstoestand van klaagster en haar onderzocht. Zij heeft dezelfde dag overleg met klaagster gehad over de voorgenomen beslissing. De beslissing is op schrift gesteld en voorzien van een schriftelijke motivering. De geneesheer-directeur heeft klaagster afschrift van de beslissing gegeven en haar op 12 januari 2024 schriftelijk in kennis gesteld van de klachtwaardigheid van de beslissing en de mogelijkheid van advies en bijstand door de patiëntenvertrouwenspersoon en de familievertrouwenspersoon.

Ten aanzien van klachtonderdeel 1. (verplichte zorg middel de gedwongen opname in een accommodatie)

De commissie acht door aangeklaagde voldoende aannemelijk gemaakt dat zonder opname in een accommodatie gedurende een langere tijd een zodanig psychisch toestandsbeeld in stand blijft dat er zich bij klaagster ernstig nadeel voordoet in de zin van art. 1.1. lid 2 onder a. Wvvgz.

De commissie acht met name aannemelijk dat het gedrag van klaagster, voortvloeiend uit haar psychisch toestandsbeeld, zodanig ernstig is dat dit leidt tot het ernstig nadeel van een toename van psychotische symptomen, passend bij haar ziektebeeld. Klaagster geeft aan dat er een geest in haar huis verblijft en deze door een medium moet worden verdreven. Daarnaast wordt door het gebruik van alcohol het psychotische beeld heftiger waarbij zij haar medicatie niet wil innemen en waarbij zij onnodig 112 belt.

De commissie is van oordeel dat de opname in de accommodatie minder ingrijpend is dan het risico van de voorgenoemde ernstige nadelen.

De commissie toetst de voorgestelde verplichte zorg tevens aan de vereisten van doelmatigheid (heeft de behandeling zin), proportionaliteit (staat het belang van behandelen in verhouding tot de dwang) en subsidiariteit (zijn er alternatieven).

De commissie acht het verder van belang dat de opname in de accommodatie ten doel heeft het bevorderen van duurzame deelname van klaagster aan het maatschappelijke leven vanuit een positie van zo veel mogelijk zelfstandig functioneren in een geschikte woonvorm of anderszins, zonder daarbij ernstig nadeel voor zichzelf en/of derden te veroorzaken.

De commissie overweegt dat van de voorgestelde verplichte zorg mag worden verwacht dat deze bij klaagster positief effect zal hebben. Door de opname in een accommodatie is het voorgenoemde acute gevaar afgewend.

Op grond van het bovenstaande is de commissie van oordeel dat de voorgestelde verplichte zorg doelmatig en proportioneel is.

De commissie overweegt verder dat over bedoelde verplichte zorg in overeenstemming met artikel 8:9 Wvvggz zoveel mogelijk dient te worden overlegd met de patiënt en overeenstemming met de patiënt dient te worden bereikt.

De commissie overweegt dat uit de stukken en de verklaringen ter zitting blijkt dat er pogingen zijn ondernomen om tot samenwerking met klagster te komen.

De commissie stelt vast dat klagster een en andermaal ter zitting heeft verklaard dat zij geen hulp van de instelling nodig heeft, dat FACT haar niet kan helpen en dat zij naar huis wil.

De commissie stelt daarom vast dat klagster op dit moment niet, dan wel onvoldoende is te bewegen tot een samenwerking. Klagster toont geen ziekte- inzicht of ziektebesef, enkel dat zij hulp nodig heeft.

De commissie is van oordeel dat behandelaren zich voldoende hebben ingespannen om de toepassing van verplichte zorg te voorkomen.

Gelet op het bovenstaande is tevens aan het vereiste van subsidiariteit voldaan.

De commissie komt tot de conclusie dat de beslissing van aangeklaagde om tot verplichte zorg over te gaan voldoet aan de criteria van doelmatigheid, proportionaliteit, subsidiariteit en zorgvuldigheid en dat daarom aan het gestelde criterium in artikel 8:9 onder a. Wvvggz is voldaan.

De commissie verklaart de klacht voor wat betreft de verplichte zorg middels de opname in een accommodatie en de beperking van de bewegingsvrijheid op grond van artikel 8:9 Wvvggz inhoudelijk **ongegegrond**.

7. Beslissing

De commissie verklaart de klacht ongegrond

Deze beslissing is genomen door:

Mw. XXXXXX, voorzitter,
Dhr. XXXXXX, psychiater
Dhr. XXXXXX, algemeen lid.

In aanwezigheid van mw. XXXXXX, ambtelijk secretaris Vincent van Gogh (maakt geen deel uit van de commissie)

Ondertekening:

Beroepsmogelijkheden

De commissie wijst klagster en de zorgaanbieder op de mogelijkheid dat zij op grond van artikel 10:7 Wvvgz binnen zes weken na het bekend maken van deze uitspraak de rechter om een beslissing over de klacht kunnen verzoeken. Dit kunnen zij doen door zelf rechtstreeks een verzoekschrift in te dienen.

Zij kunnen hierbij een verzoek tot schadevergoeding (doen) indienen.

Deze uitspraak zal in kopie worden gestuurd naar:

- *Mw. XXXXXX, klagster,*
- *Dhr. XXXXXX, patiëntenvertrouwenspersoon,*
- *Mevr. XXXXXX, advocaat,*
- *Mw. XXXXXX, psychiater, aangeklaagde,*
- *Raad van Bestuur Vincent van Gogh,*
- *Dhr. XXXXXX, Geneesheer-directeur,*
- *Directie Vincent van Gogh,*
- *Mw. XXXXXX s, vice-voorzitter klachtencommissie,*
- *Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd.*